«مرثیه» خراسانی برای ماه رمضان

صداوسیمای مرکز خراسان رضوی مینی‌سریال «مرثیه» را برای ماه رمضان امسال تدارک دیده است. به گزارش جام جم، این مجموعه نمایشی ویژه پخش در شب‌های قدر تولید می‌شود و تصویربرداری آن طی روزهای آینده به اتمام خواهد رسید. داستان «مرثیه» در مورد اصلان و رضاست؛ دوستان دوران جوانی و رقبای کشتی چوخه که دست روزگار مسیر آنها را از یکدیگر جدا کرده است. رضا پلیس شده و اصلان به کارهای خلاف دست می‌زند. چهار سال قبل رضا موفق به دستگیری اصلان می‌شود و در زمان حال، اصلان از زندان آزاد شده و در شب نوزدهم ماه رمضان که همه چیز تحت تاثیر شرایط ویژه کرونا قرار دارد قصد انجام آخرین کارش و توبه کردن را دارد اما نقشه آنها توسط یکی از افراد رضا شناسایی شده و... .

مینی‌سریال «مرثیه» در هفت قسمت ۴۰ دقیقه‌ای توسط بهادر اسدی تهیه و کارگردانی شده و از دیگر عوامل آن می‌توان به مهدی چراغی در مقام مجری طرح و زامیاد سعدوندیان به عنوان نویسنده اشاره کرد.

پرونده‌ای برای سری دوم سریال نون خ که با استقبال مردم مواجه شد

این نون شیرین

ادامه از صفحه ۵

نورالدین در برابر نورالدین

سری مجموعه پایتخت، از مجموعه‌های کم رقیب تلویزیون در سال‌های اخیر بود که توانست در ادامه و در فصل‌های بعد همواره در جذب بیننده بی‌رقیب باشد. اما با ساخت فصل دوم نون‌خ می‌توان برای تیم سازنده این مجموعه نیز موفقیت‌های بسیاری را در صورت ادامه داشتن در فصل‌های آتی متصور شد. به این دلیل که فصل یک از هر جهت جذاب‌تر و بهتر از فصل دو بود. در ادامه نگاهی به هر دو فصل این مجموعه داریم.

قصه

فصل یک و دو این مجموعه به لحاظ مضمون و محتوا با هم تفاوت دارند. داستان از تجارت تخمه آغاز شد و به ورشکستگی نورالدین و مشکلات زلزله‌زدگان در فصل دوم رسید. در فصل دوم به دلیل وقوع زلزله شاهد همبستگی و همدلی بیشتری از مردم روستا هستیم. هر کسی هر چه دارد با خودش به چادر می‌آورد. از مردی که تنها سرمایه‌اش یک مرغ است گرفته تا سلمان که برای سیر کردن شکم هم محله‌ای‌هایش گاوش جاناتان را با خود به محل استقرار چادرها آورده که آن هم به یک کاراکتر در سریال تبدیل شده. حتی در یکی از قسمت‌ها شاهد بودیم چگونه اهالی روستا دعوای صوری به راه انداختند تا بتوانند غذای بیشتری از کلانتری بگیرند و با خود به چادرها بیاورند تا همه بعد از مدت‌ها غذای گرم بخورند؛ بنابراین همدلی اهالی روستا از همان قسمت اول فصل دوم در داستان نمود پیدا کرد. همچنین مشکلات مهم‌تری در فصل دوم مطرح شد که همچنان دغدغه زلزله‌زدگان و آسیب‌دیدگان طبیعت است. نویسنده در این فصل کنایه‌هایی را زیرکانه در قصه قرار داده که حرف دل خیلی از بیننده‌هاست. اما شخصیت‌پردازی فصل دوم به نسبت فصل یک بهتر و دقیق‌تر بود. نورالدین خانزاده همچنان فرد مورد اعتماد اهالی روستاست. گرچه هنوز هم به دلیل ورشکستگی به آنها بدهکار است، اما در فصل دوم به نوعی رهبر مردم روستاست که برای فراهم کردن امکانات بهتر، تمام تلاشش را به کار می‌گیرد. حضور شخصیت‌های جدید در فصل دوم هم یکی از نکات مثبت فیلمنامه است که هر کدام شخصیت‌های جالبی هستند و ویژگی‌های منحصری دارند. در فصل یک شخصیتی به نام مه‌لقا خانم وجود داشت که در فصل دوم حضور فیزیکی ندارد، اما مدام اهالی روستا از او یاد می‌کنند و نکته جالب همین جاست با این‌که نیست، اما در همه جا حضور دارد که به توانایی نویسنده در خلق این اتفاق مربوط می‌شود.

کارگردانی

سعید آقاخانی، کارگردان کاربلدی است و این را در ساخت سریال‌های قبلی‌اش ثابت کرده، اما در فصل دوم در کنار فیلمنامه و داستان خوبی که داشت، از حضور هنرمندان کرد زبان دعوت به همکاری کرد که شاید یکی از نقاط عطف سریال حضور همین بازیگران بود. یکی دیگر از نکات مثبت این سریال در کارگردانی فصل دوم حضور زنان کرد است که در کنار، بازیگران مشغول نخ ریسی یا نان پختن هستند و با برپایی سیاه‌چادرها و گستردن فرش و گلیم سعی کرده با همین نکات ریز فرهنگ مردم کرد زبان را به تصویر بکشد. نون‌خ ۲ با برگزاری جشن انار و پلان‌های هوایی و لانگ شات از لوکیشن روستا در سریال و تیتراژ تصویر زیبایی از غرب ایران را مقابل چشمان بیننده‌ها قرار داد و از این طریق به فرهنگ گردشگری هم کمک شایانی کرد؛ تا جایی که مدیرکل میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری استان کرمانشاه گفت: یکی از نقاط قوت سریال نون‌خ ۲ بخش گردشگری آن است که زیبایی‌های کرمانشاه را به‌خوبی به تصویر می‌کشد و در کنار جاذبه‌های گردشگری طبیعی، معرفی میراث ملموس و ناملموس و صنایع دستی استان هم در این سریال به‌خوبی دیده می‌شود.

بازی‌ها

بازیگران کرد و چهره‌های جدید و بازیگران شناخته شده در این سریال به‌خوبی در کنار هم قرار گرفته‌اند. گرچه ابتدا این تصور برای عده‌ای از منتقدان و صاحب‌نظران وجود داشت که کارگردان با این کار خطر بزرگی کرده و کار با این بازیگران به اصطلاح در نمی‌آید. اما از همان قسمت‌های ابتدایی فصل دوم سریال انتخاب‌ها به قدری بجا و خوب بود که هر کدام به‌راحتی توانستند با بیننده‌های این سریال ارتباط برقرار کنند. سعید آقاخانی سعی کرد شیرین‌تر از فصل یک نورالدین را بازی کند. حمیدرضا آذرنگ در این فصل با توجه به قصه‌ای که دارد، نتوانست به خوبی فصل یک ظاهر شود. اما در مقابل سیروس میمنت، خیلی خوب درخشید و از تجربیات گذشته‌اش به‌خوبی در قالب این نقش بهره گرفت. زنده‌یاد علی ابوالحسنی که در فصل دوم نقش مامور کلانتری را ایفا کرد هم پس از سال‌ها و در آخرین نقش‌آفرینی‌اش خاطره بازی‌اش را در ذهن بیننده‌ها ثابت کرد. در کنار این افراد، هر کدام از بازیگرانی که به فصل دوم پیوستند بازی‌های قابل قبولی ارائه کردند. تا جایی که در فضای مجازی هم مورد توجه کاربران قرار گرفتند. به همین دلیل بازی‌ها و انتخاب بازیگران را می‌توان یکی از نقاط عطف این سریال در فصل دوم دانست. گرچه عده‌ای در قسمت‌های ابتدایی فصل دوم سراغ کژال و سیروس را می‌گرفتند.

خنده‌های محترمانه

حسین سلطان‌محمدی / منتقد

تفاوت سری یک با دو در این است که محور ماجرا صرفا نورالدین خانزاده نیست. در عین حال که او را در مرکز قصه به عنوان معتمد اهالی روستا نگه داشت، داستان را به‌صورت مساوی بین شخصیت‌ها توزیع کرد. این یکی از نقاط مثبت سریال است که باعث شد بهتر جلو برود و ماجرای زندگی در آن جغرافیا را به نمایش بگذارد. در واقعیت بین نون خ ۱ و ۲ واقعه زلزله غرب کشور را داشتیم و این فصل ابعاد گوناگون چنین رویدادی را با مدیریت درست به دل قصه آورد. ماجرای کمک‌رسانی، همدلی، گاه خودنمایی آدم‌ها و سلفی گرفتن مسؤولان در این شرایط را نشان داد، تکه‌های سیاسی انداخت، اما تصویری هم از تلاش‌های خوب آقای بازوند، استاندار کرمانشاه با حضور بازیگری که از نظر چهره به ایشان نزدیک بود را به نمایش گذاشت. علاوه بر این داستانک‌هایی مثل سایتی که بهنام معرف آن بود و ماجرای داماد و مسؤول صوری هم به سریال اضافه شد. هر چند به‌خاطر کرونا سریال نتوانست بیشتر ادامه داشته باشد، ولی پایان‌بندی محترمانه‌ای داشت.

نقاط ضعفی هم دیده شد، مثلا شخصیت‌هایی که میرطاهر مظلومی و حمیدرضا آذرنگ بازی کردند با قصه چفت نشدند. شفیع لهجه نداشت و همچنین بازی مظلومی، مخاطب را یاد حضور او در اخراجی‌ها ۲ می‌انداخت. برای خلیل هم قصه خوبی طراحی نشده بود. شاید در چند قسمت باقی‌مانده که ان‌شاا... ساخته می‌شود، قصه این شخصیت جان بگیرد. به‌طور کلی می‌توان گفت سریال چه از نظر فنی و چه در قصه طبیعی و مردمی پیش رفت.

فقدان همیشگی قصه

امیر ابیلی / منتقد

فصل دوم «نون خ» همان مشکل پایتخت را داشت. در این سری هیچ خط قصه کلی نمی‌دیدی، صرفا شوخی‌های بامزه‌ای را شاهد بودیم که غالبا از فضای مجازی گرفته شده بود. اگر مخاطبی از شبکه‌های اجتماعی دور باشد، برخی شوخی‌ها را متوجه نمی‌شود. گویی تماشاگر یک استندآپ کمدی طولانی بودیم که با توجه به این‌که امیر وفایی، نویسنده سریال، متن استندآپ‌های مهران مدیری و... را می‌نویسد، چنین اتفاقی دور از ذهن نیست. این مشکل همه سریال‌های کمدی اخیر ماست. هر قسمت یک سری اتفاق می‌افتد و شوخی‌هایی حول آن شکل می‌گیرد. در فصل یک پایتخت و این سریال، پیرنگ داشتیم و می‌توانستی قصه یک‌خطی آن را تعریف کنی. حتی در کارهای قدیمی مهران مدیری که به‌صورت اپیزودیک هم بود، در هر قسمت قصه کلی وجود داشت. در این سریال، اما فقط دورهمی از اهالی روستا دیدیم که به بهانه زلزله شکل گرفته بود، اما زلزله هم محور نبود و به حاشیه رفت. با وجود این «نون خ» شوخی‌های بامزه‌ای داشت و در هر قسمت چندبار از مخاطب خنده می‌گرفت. از نظر ساخت و بازی هم خوب عمل کرد؛ عموما بازیگران گمنام در سریال دیدیم و بخوبی از ظرفیت چهره‌های تازه استفاده شده بود. استفاده از لوکیشن و لهجه شهرستان و موسیقی فولکلور هم نقطه مثبت دیگری است که در صورت وجود قصه این سریال را به یکی از مجموعه‌های به‌یاد ماندنی سیما تبدیل می‌کرد.

ترویج سبک زندگی ایرانی- اسلامی

جبار آذین / منتقد

نون‌خ، یک سریال خانوادگی اجتماعی سرگرم‌کننده است که با چاشنی طنز همراه است. گرچه این مجموعه در ردیف آثار تلویزیونی درجه یک و فاخر قرار ندارد، اما به دلیل برخی ویژگی‌ها از جمله شوخی‌های کلامی و رفتاری و بعضی انتقادهای سیاسی و اجتماعی گرچه سطحی برای خود مخاطبانی جذب کرده است. آقاخانی در عرصه سینما و تلویزیون کارنامه به نسبت خوبی دارد. این سریال با توجه به موضوع خانواده محوری و تبلیغ و ترویج سبک زندگی ایرانی- اسلامی تولید شده و با گزینش فضایی متفاوت در لوکیشن و جغرافیا و توجه به مسائل بومی، قومی و ملی کوشیده به بخشی از فرهنگ و ادبیات هموطنان کرد بپردازد. با آن‌که در این زمینه به لحاظ پژوهشی چندان به توفیق کامل نرسیده، اما در مجموع در شرایطی که در حوزه سریال‌سازی فعلا آثار قابل رقابت با این سریال وجود ندارد، این مجموعه توانسته مورد توجه قشرهایی از مردم قرار بگیرد.

نون‌خ ظرفیت پردازش مفهومی، داستانی و ساختار هنری بیشتری داشته که چندان مورد توجه سازندگان آن قرار نگرفته است. اما در کل توانسته جزو سریال‌های متوسط پرمخاطب این روزهای تلویزیون قرار بگیرد.

در حاشیه نون خ

حاشیه‌های یک ترانه کردی

سریال «نون خ» در قسمت دوازدهم، سراغ ترانه باران ناصر رزازی خواننده کرد مقیم سوئد رفت. او سال‌هاست ایران زندگی نمی‌کند. پخش آهنگ این خواننده که مجوز دارد و البته گروهی از کاربران نوشته بودند سابقه پخش از رسانه‌های محلی و حتی شبکه ۳ را داشته، باعث بازتاب‌هایی در شبکه‌های اجتماعی شده است. یکی از کاربران پای مطلبی در اعتراض به پخش این ترانه نوشت: «وقتی قرار باشه به کسی گیر بدید! طرف مجوز داره، دنبال حاشیه می‌گردین؟!»

شوخی با سیاسی‌ها و...

گریز به اصطلاحات و اتفاقات مختلف معروفی که دور و برمان رخ داده یکی از مواردی است که «نون خ» ای‌ها در قسمت‌هایی از دیالوگ‌هایشان به سراغ آن رفته‌اند. از تیکه رئیس‌جمهور سابق گرفته تا بخشی از فیلم ابد و یک روز و ماجرای «نرو سمیه» که تا الان با آن دابسمش‌ها و تقلیدهای زیادی ساخته و منتشر شده است. در نون خ هم یکی از بچه‌ها یک بار این دیالوگ را با تغییراتی که به قصه همه خوب می‌آمد برای جمع بازی کرد. ویدیو این بخش هم تا مدتی بین مردم دست به دست می‌شد.

ماجرای اعتصاب غذا و حضور وزیران و مسؤولان جوان هم موضوع دیگری بود که با کنایه‌هایی در این سریال مطرح شد. علاوه بر اینها داستان سلفی‌گرفتن‌های الکی بعضی از مسؤولان برای انعکاس حضور نمایشی شان در بحران‌ها هم اتفاق دیگری بود که در مجموعه نون خ حسابی از خجالتش درآمدند و این موضوع هم بازخوردهای زیادی داشت.

جشنواره فیلم فجر و شیوه داوری آن هم سوژه دیگری بود که آقاخانی در سریال به آن اشاره کرد و بعد هم داروغه زاده، دبیر این رویداد در توییتی نوشت: شوخی با جشنواره فیلم فجر عالی بود و البته امن‌ترین موضوع برای شوخی در فیلم و سریال‌ها، خود سینماست! بخواهی مثل پایتخت با مجلس و دولت شوخی کنی سانسور می‌شوی، با قوه قضاییه که شوخی کنی حسابت با کرام‌الکاتبین است.

یک اشتباه: در بین انعکاس انواع رخدادها، نمایش زلزله کرمانشاه در این سریال به جای شب، در صبح اتفاق افتاد تا جایی که حتی در سکانس اعلام خبر این حادثه هم، چنین موضوعی به چشم می‌خورد.

پایان پیش از موعد

پایان ناگهانی نون خ و داستانی که از پنجشنبه شب ناتمام ماند هم، موضوعی است که خیلی‌ها را متعجب کرد. در ادامه این جریان بازیگران مجموعه هم واکنش‌هایی به این پایان داشتند. به عنوان نمونه حمیدرضا آذرنگ در اینستاگرامش با انتشار ویدئویی گفت: پایان نون.خ به دست ما رقم نخورد. مهمان ناخوانده‌ای که این روزها همه‌مان را کنج خانه زندانی و حبس کرده و شب‌ها و روزهای قرنطینه‌ای را آفریده است؛ کرونای نمی‌دانم بگویم خوب یا بد، اما به هر صورت کرونا باعث شد که پایان سریال «نون.خ» به اینجا ختم شود. ما حتی شاید ده تا ۱۵ روز بعد از کرونا و آن شرایط تلخ و اسفباری که به دلیل واگیر بودن این اتفاق ناخوشایند وجود داشت ساخت سریال را ادامه دادیم اما به جایی رسیدیم که جان آدم‌ها در معرض خطر قرار گرفته بود. به جایی رسیده بود که دیگر کسی نمی‌توانست پاسخگو باشد که اگر کسی خدایی نکرده دچار این بیماری می‌شد چطور باید جبران کرد. به همین دلیل سریال تا اینجا ادامه پیدا کرد و قطعا چه با وجود من و چه بدون من نون.خ با درخشش سعید آقاخانی که این شب‌ها این یادگار را برای شما خلق کرد، ادامه خواهد یافت.

هدیه بازوند هم با انتشار عکسی ضمن تشکر از بینندگان مجموعه نوشت: «و تمام...، نتیجه چهارماه کار شبانه روزی و تحمل سختی راه و سرما پیشکش به شما همراهان عزیز، کاستی‌ها را ببخشید.»

سعید آقاخانی هم با انتشار ویدئویی از کار نوشت: «خوشبختانه مطلع شدم بر اساس نظرسنجی رسمی سازمان صدا و سیما سری جدید نون خ حدود ۵۶ درصد بیننده داشته و تو این سال‌ها به جز یکی دو سریال هیچ کاری نتونسته تا این حد بیننده داشته باشه. از مسؤولان عزیز که با اونا شوخی کردیم تشکر می‌کنم و خواهش می‌کنم شوخی‌های مارو جدی بگیرن.»